

Przewoźnik winny czy nie?

Rozważania na tle orzecznictwa polskich
sądów

RADCA PRAWNY PAWEŁ JUDEK

Za co odpowiada przewoźnik?

- ▶ Art. 65 ust. 1 pr. przew. – przewoźnik odpowiada za utratę, uszkodzenie i ubytek przesyłki w czasie od przyjęcia jej do przewozu do jej wydania, a także za opóźnienie w dostawie

- ▶ Art. 17 ust. 1 CMR – przewoźnik odpowiada za całkowite lub częściowe zaginięcie oraz uszkodzenie przesyłki od przyjęcia jej do przewozu do jej wydania, a także za opóźnienie w dostawie

Standardowe wyłączenia odpowiedzialności przewoźnika

Prawo przewozowe

art. 65 ust. 2

- ▶ przyczyny leżące po stronie nadawcy lub odbiorcy nie wywołane winą przewoźnika
- ▶ właściwości towaru
- ▶ siła wyższa

Konwencja CMR

art. 17 ust. 2

- ▶ wina osoby uprawnionej
- ▶ zlecenie osoby uprawnionej niewynikające z winy przewoźnika
- ▶ wada własna towaru
- ▶ okoliczności, których przewoźnik nie mógł uniknąć i których następstwom nie mógł zapobiec
- ▶ nie dotyczy to wady pojazdu ani na winy osoby lub pracowników osoby, u której pojazd wynajął (art. 17 ust. 3 CMR)

Wina czy ryzyko

- ▶ Odpowiedzialność przewoźnika w prawie przewozowym oparta jest na zasadzie ryzyka, a wina przewoźnika lub jej brak nie mają żadnego znaczenia dla istnienia tej odpowiedzialności.
- ▶ W Konwencji CMR konkurencyjne teorie: zasada winy domniemanej lub zasada ryzyka z szerszymi niż w prawie przewozowym wyłączeniami.
- ▶ Niezależnie od przyjętej koncepcji efekt praktyczny taki sam: przewoźnik może się uwolnić od odpowiedzialności nie tylko w wypadkach siły wyższej, ale samo wykazanie braku winy nie wystarcza.

Siła wyższa a niedające się uniknąć okoliczności

- ▶ W przypadku siły wyższej (art. 65 ust. 2 pr. przew.) brak możliwości uniknięcia szkody ma charakter obiektywny.
- ▶ Według art. 17 ust. 2 CMR do wyłączenia odpowiedzialności wystarczy, by przewoźnik subiektywnie nie był w stanie uniknąć zdarzenia powodującego szkodę.
- ▶ Okoliczność stanowiąca siłę wyższą musi mieć charakter zewnętrzny w stosunku do przewoźnika.
- ▶ W Konwencji CMR okoliczność wyłączająca odpowiedzialność przewoźnika może również dotyczyć jego osoby, ale nie może odnosić się do wad pojazdu.

Imigranci na promie

- ▶ Przewoźnik otrzymał zlecenie na transport żywności w temperaturze kontrolowanej z Polski do Wlk. Brytanii. Po przyjechaniu do miejsca przeznaczenia okazało się, że w naczepie typu izoterma znajdowało się kilku nielegalnych imigrantów. Odbiorca zdecydował o utylizacji towaru i obciążył kosztami utraconego towaru przewoźnika.

Imigranci na promie

- ▶ Przewoźnik otrzymał zlecenie na transport żywności w temperaturze kontrolowanej z Polski do Wlk. Brytanii. Po przyjechaniu do miejsca przeznaczenia okazało się, że w naczepie typu izoterma znajdowało się kilku nielegalnych imigrantów. Z zapisu tachografu wynikało, że do wejścia na naczepę doszło podczas przeprawy promowej. Odbiorca zdecydował o utylizacji towaru i obciążył kosztami utraconego towaru przewoźnika.

Imigranci na promie

- ▶ Czy przewoźnik odpowiada za powstałą szkodę?

Imigranci na promie

- ▶ Czy przewoźnik odpowiada za powstałą szkodę?
- ▶ Tak

Imigranci na promie

- ▶ Czy przewoźnik odpowiada za powstałą szkodę?
- ▶ Tak
- ▶ Nie

Imigranci na promie

- ▶ Czy przewoźnik odpowiada za powstałą szkodę?
- ▶ Tak
- ▶ Nie
- ▶ To zależy

Imigranci na promie

- ▶ Czy przewoźnik odpowiada za powstałą szkodę?
- ▶ Tak
- ▶ Nie
- ▶ To zależy
- ▶ Nie wiem

Imigranci na promie

- ▶ Wyrok Sądu Rejonowego w Ostrołęce z dnia 19 października 2017 r. sygn. akt V GC 565/16
- ▶ Przewoźnik nie odpowiada za szkodę wyrządzoną przez imigrantów, którzy weszli na naczepę typu izoterma w trakcie przeprawy promowej.

Samozapłon pojazdu

- ▶ Przewoźnik otrzymał zlecenie przewozu materiałów tapicerskich ze Słowenii do Czech. Podczas postoju wykonywanego w trakcie przewozu pojazd uległ zapaleniu, a cały ładunek spłonął. Przyczyny pożaru nie udało się jednoznacznie ustalić.

Samozapłon pojazdu

- ▶ Czy przewoźnik odpowiada za powstałą szkodę?

Samozapłon pojazdu

- ▶ Czy przewoźnik odpowiada za powstałą szkodę?
- ▶ Tak

Samozapłon pojazdu

- ▶ Czy przewoźnik odpowiada za powstałą szkodę?
- ▶ Tak
- ▶ Nie

Samozapłon pojazdu

- ▶ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 lutego 2014 r. sygn. akt I Aca 811/13
- ▶ Pożar pojazdu, którego przyczyny nie ustalono, wyłącza odpowiedzialność przewoźnika w transporcie międzynarodowym

Samozapłon pojazdu

- ▶ Przewoźnikowi zlecono przewóz krajowy materiałów cukierniczych. W trakcie postoju w oczekiwaniu na rozładunek samochód zapalił się, a jego przyczyną było zwarcie w instalacji elektrycznej.

Samozapłon pojazdu

- ▶ Czy przewoźnik odpowiada za powstałą szkodę?

Samozapłon pojazdu

- ▶ Czy przewoźnik odpowiada za powstałą szkodę?
- ▶ Tak

Samozapłon pojazdu

- ▶ Czy przewoźnik odpowiada za powstałą szkodę?
- ▶ Tak
- ▶ Nie

Samozapłon pojazdu

- ▶ Wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 27 czerwca 2014 r. sygn. akt X GC 938/13
- ▶ Pożar pojazdu, wynikający ze zwarcia instalacji elektrycznej pojazdu, nie stanowi siły wyższej i nie wyłącza odpowiedzialności przewoźnika.

Rażące przekroczenie prędkości

- ▶ Przewoźnikowi zlecono przewóz jogurtów z Polski do Niemiec. Podczas przewozu w Niemczech na autostradzie na łuku drogi przewoźnik przekroczył o 50 % dozwoloną prędkość i wypadł z trasy, jadąc cały czas prosto bez próby wejścia w łuk. Kierowca po wypadku stracił przytomność i nie pamiętał jego okoliczności. Ubezpieczyciel odmówił wypłaty odszkodowania za szkodę, powołując się na rażące niedbalstwo przewoźnika.

Rażące przekroczenie prędkości

- ▶ Czy przewoźnik dopuścił się rażącego niedbalstwa?

Rażące przekroczenie prędkości

- ▶ Czy przewoźnik dopuścił się rażącego niedbalstwa?
- ▶ Tak

Rażące przekroczenie prędkości

- ▶ Czy przewoźnik dopuścił się rażącego niedbalstwa?
- ▶ Tak
- ▶ Nie

Rażące przekroczenie prędkości

- ▶ Wyrok Sądu Rejonowego w Gorzowie Wlkp. z dnia 10 stycznia 2018 r. sygn. V GC 943/16
- ▶ Zaśnięcie kierowcy, które nastąpiło niedługo rozpoczęciu czasu jazdy, nie stanowi rażącego niedbalstwa przewoźnika.

Samozapłon pojazdu

- ▶ Przewoźnikowi zlecono międzynarodowy przewóz samochodów osobowych. W trakcie przewozu doszło do zapalenia naczepy i spalenia części przewożonych pojazdów. Przyczyną pożaru było zablokowanie koła i tarcie opony o nawierzchnię. Dokładna przyczyna zablokowania koła nie została ustalona.

Samozapłon pojazdu

- ▶ Czy przewoźnik dopuścił się rażącego niedbalstwa?

Samozapłon pojazdu

- ▶ Czy przewoźnik dopuścił się rażącego niedbalstwa?
- ▶ Tak

Samozapłon pojazdu

- ▶ Czy przewoźnik dopuścił się rażącego niedbalstwa?
- ▶ Tak
- ▶ Nie

Samozapłon pojazdu

- ▶ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 30 czerwca 2015 r. sygn. I Aca 44/15
- ▶ Szkodę będącą wynikiem złego stanu technicznego pojazdu, co do którego nie wykazano serwisowania w specjalistycznych zakładach, należy uznać za następstwo rażącego niedbalstwa przewoźnika

Dziękuję za uwagę

Działyński i Judek
Spółka Partnerska Radców Prawnych
ul. Czartoria 1/16, 61-102 Poznań
Tel. / Fax +48 61 855 22 79, + 48 61 851 85 33
E-mail: kancelaria@dzialynski.pl
www.transportoweprawo.pl